

## Työvoimapalvelujen järjestäminen ja muutokset kunnan organisaatioon

Kunnanhallitus 09.09.2024 § 130  
256/00.01.01.03/2024

Julkinen

Valmistelija Kunnanjohtaja Henri Tanskanen

Asian tausta Eduskunta hyväksyi keväällä 2023 lakipaketin julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämisestä. Laki työvoimapalvelujen järjestämisestä (Järjestämisvastuulaki 308/2023) siirtää julkisten työvoimapalvelujen järjestämisvastuun valtiolta kunnalle 1.1.2025. Uudistuksella tavoitellaan työllisyyden lisäämistä tuomalla palvelut osaksi kunnan elinvoimatehtävää. Tehtävien järjestämiseksi kunnille siirtyy yleiskatteellista valtionosuutta ja henkilöstöä TE-toimistosta sekä KEHA- ja ELY-keskuksesta. Lakiin sisältyy kuntien osarahoittaman työttömyysturvan muuttuminen nykyistä kannustavammaksi. Uudistuksen keskeiset sisällöt koskevat järjestämisvastuuta, palveluja, rahoitusta, henkilöstöä ja tietojärjestelmäkokonaisuutta.

Järjestämisvastuulain 13 §:n säädetyllä tavalla Pohjois-Karjalan kunnat ovat sopineet, että vastuukuntana TE-hallinnon järjestämisessä on Joensuun kaupunki.

Uudistuksessa kuntien vastuu työttömyystuen perusosan kustannuksista laajenee. Kunnan vastuu työttömyysturvan rahoituksesta alkaa nykyistä aiemmin ja kasvaa portaittain. Kunnan vastuu työttömyysetuuksien rahoituksesta koskee jatkossa työmarkkinatuen lisäksi myös peruspäivärahaa sekä perusosan suuruista osuutta ansiopäivärahasta. Kunnan rahoitusvastuu määräytyy työnhakijan työttömyysetuuspäivien kertymän perusteella. Kannustavan rahoitusmallin mukaisesti jatkossa pelkkä työttömän aktivointi eli palveluihin ohjaaminen ei vaikuta kunnan rahoitusvastuuseen työttömyysturvasta.

Kunnille siirtyvät palvelut muodostavat uuden valtionosuustehtävän, johon osoitetaan 100-prosenttinen valtionosuus. Peruspalvelujen valtionosuuden lisäys kohdennetaan työikäisen väestön ja työttömien määrän perusteella sekä vieraskielisyyskriteerin kautta. Rahoitus tarkistetaan vuosittain. Palveluiden rahoituksessa on kahden vuoden siirtymäaika. Työllisyysalueen kunnat vastaavat palveluiden rahoituksesta, vaikka järjestämisvastuu on siirretty toiselle kunnalle tai kuntayhtymälle. Käytännössä jo nyt tiedetään, ettei valtiolta siirtyvä rahoitus kata kaikkia kunnan uudesta tehtävästä aiheutuvia kustannuksia.

Laskevien valtionosuuksien lisäksi on huomioitava, että suunnitelmassa on siirtää työllisyysalueelle ainoastaan lakisääteiset palvelut, mikä tarkoittaa sitä, että kuntien omista talousarvioissa säilyy edelleen omia vastuita työllisyyden edistämiseksi. Tämä asettaa kunnat ja sitä kautta työllisyyspalveluiden asiakkaat eriarvoiseen asemaan, sillä palvelurakenne riippuu jatkossa siitä, miten paljon kunnat pystyvät työllisyyden hoitoon kokonaisuutena resursoimaan.

Juuan kunnassa työllisyys- ja elinkeinoasioihin on ollut kohdistettuna ainoastaan yhden henkilön työpanos (elinvoimavastaava), joka on hoitanut yritysneuvontaa ja tähän liittyviä hankkeita sekä tukipalveluita, että hoitanut kunnan edunvalvontaa yhdessä kunnanjohtajan kanssa. Jatkossa kunnan vastuu työttömyyden hoitamisesta sekä elinkeinopolitiikan edistämisestä kasvaa tuntuvasti ja tähän valtio ohjaa ainoastaan osan niistä resursseista,

joita se on tarvinnut vastaavan tehtävän hoitamiseen. Kunnalle siirtyä jatkossa myös aiempaa enemmän vastuuta ulkomaalaistaustaisten kotouttamisesta ja valtion tahtotilana on ollut integroida kotoutuminen osaksi TE-uudistusta. Toisin sanoen kotouttamista koskevat asiat tulisi siirtää hallintosäännöllä elinvoiman- ja työllisyyden vastuualueelle hyvinvointilautakunnan alta, mikäli uusi vastuualue perustetaan hallintosäännöllä.

Muutokset edellyttävätkin Juuan kunnan organisaation tarkastelua hallintosäännön tasolla, sillä osa tehtävistä vaatii viran tai virkasuhteen sekä lisää palkattua henkilökuntaa. TE-uudistuksesta aiheutuva valtionosuusmääräraha on noin 814 000 euroa, jonka lisäksi kunnan tulee budjetoida määrärahaa lakisääteisten palvelujen täydentämiseen. Tällaisia ovat mm. työkykykoordinaattorin ja kotoutumisasiantuntijan palkkakustannukset. Myös elinvoimaa ja työllisyyttä koskeviin tehtäviin tulee budjetoida sekä suoraa rahoitusta että hankkeiden omarahoitusosuutta. Käytännössä katsoen elinvoiman- ja työllisyyden vastuualueesta muodostuu merkittävä osa koko kunnan talousarviota ja organisaatiota.

Hallintosääntöä on syytä muuttaa siten, että edellä mainittuja tehtäviä hoidetaan virkavastuulla ja tulovastuullisen vastuualuepäällikön johdolla. Vastuualuepäällikkö vastaisi siten kunnan TE-tehtävän organisoinnista, elinvoiman edistämisestä, kotoutumispalveluista ja näitä tukevista tehtävistä.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Tanskanen Henri
Päätösehdotus	Esitän kunnanhallitukselle, että se käy keskustelun asiasta ja katsoo saaneensa asian tiedoksi.
Perustelut	Edellä esitetyt.
Sovellettavat säädökset	Kuntalain 39 §.
Päätös	Hyväksyttiin.